

STATEN, KAPITALET ELLER MEDBORGAREN

– vem finansierar civilsamhället?

Ett urval av fakta och siffror från rapporten
om civilsamhällets finansiering.

2021

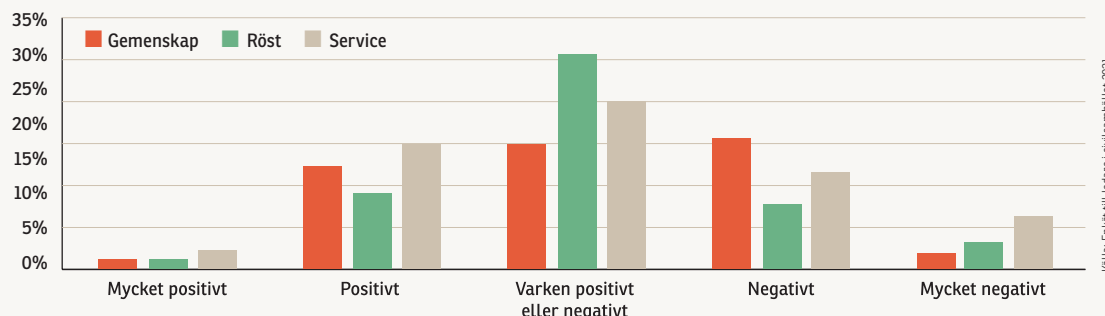
Med den här årliga rapporten vill Giva Sverige och PwC bidra till att ideella sektorns organisationer och andra aktörer med intresse för civilsamhället kan fatta strategiska beslut baserade på goda kunskaper om nuläget. Det är som alltid små variationer mellan åren men över tid sker ändå förskjutningar i förutsättningarna för finansiering av det svenska civilsamhället.

Även om vi nu ser annorlunda på corona-pandemins effekter än förra året är det förstås omöjligt att inte ta hänsyn till pandemins påverkan. De kortsiktiga negativa förväntningarna på samhällets utveckling som fanns hos många ledare 2020, även i civilsamhället, besannades inte fullt ut. I årets ledarundersökning är tongångarna mer positiva. Å andra sidan framkommer att de nya "digitala vanor" vi varit tvungna att skaffa oss, tycks ha påverkat hur vi möts, handlar, ger, planerar och påverkar.

I årets rapport har vi därför lagt ett särskilt fokus digitaliseringen och dess långsiktiga betydelse för förutsättningarna för ideell verksamhet. Pandemins största påverkan på längre sikt är sannolikt att den fungerade som en katalysator för megatrender, som exempelvis digitalisering, och kanske att pandemin kommer leda till andra men större förändringar än vi trodde 2020.

Hur har Coronakrisen påverkat finansieringen av organisationens verksamhet?

Ledarnas svar 2021 fördelat utifrån organisationens inriktning gemenskap, röst eller service.

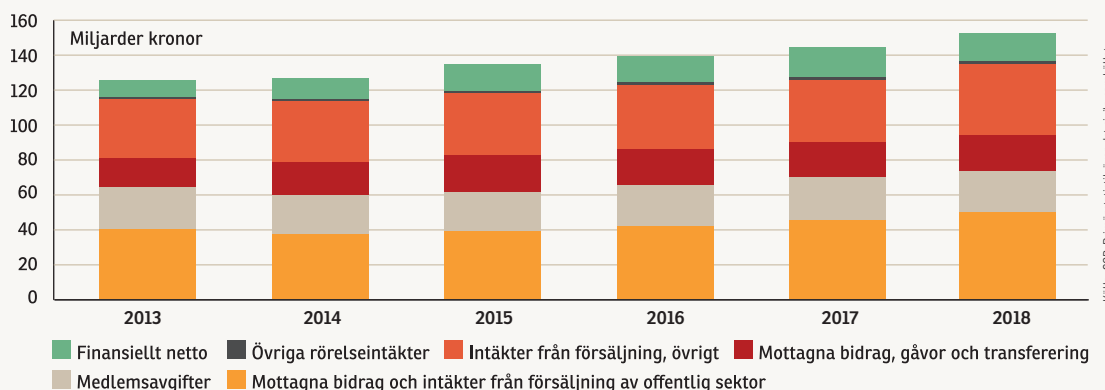

Staten

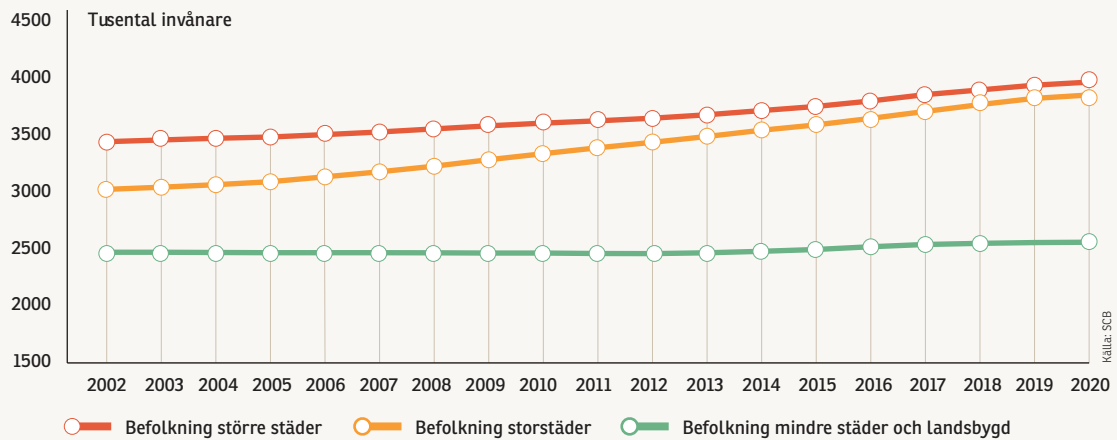
SCB:s redovisning av intäkterna till "icke-vinstdrivande organisationer" visar en tillväxt rent finansiellt där drygt en tredjedel av civilsamhällets intäkter kommer från den offentliga sektorn, en nivå som varit stabil. De offentliga intäkterna växer alltså i samma takt som ideell sektor i stort. Även om finansieringsmixen är stabil, är variationen mellan organisationer stor. En viktig fråga för ledare i civilsamhället är att bedöma om den egna mixen är anpassad till ändamålen och hållbar från ett risk- och beroendeperspektiv.

En utveckling som påverkar såväl möjligheterna till offentlig och privat finansiering som tillgången till människor som vill göra ideella insatser är den tydliga urbaniseringen. Antalet som bor i mindre städer och landsbygd har inte minskat, det är ungefär samma antal som i början av 2000-talet, men den snabba befolkningstillväxten i landet har i stort sett helt skett i storstadsområden och större städer. Befolkningen i storstäderna har ökat med nästan 50% på 20 år. Hur påverkar detta din organisations förutsättningar för finansiering och organisering?

Fördelning av intäkter för icke vinstdrivande organisationer

Befolkningsutveckling per kommuntyp

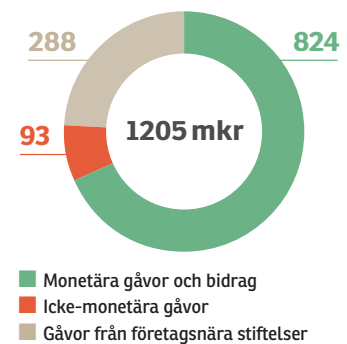

Kapitalet

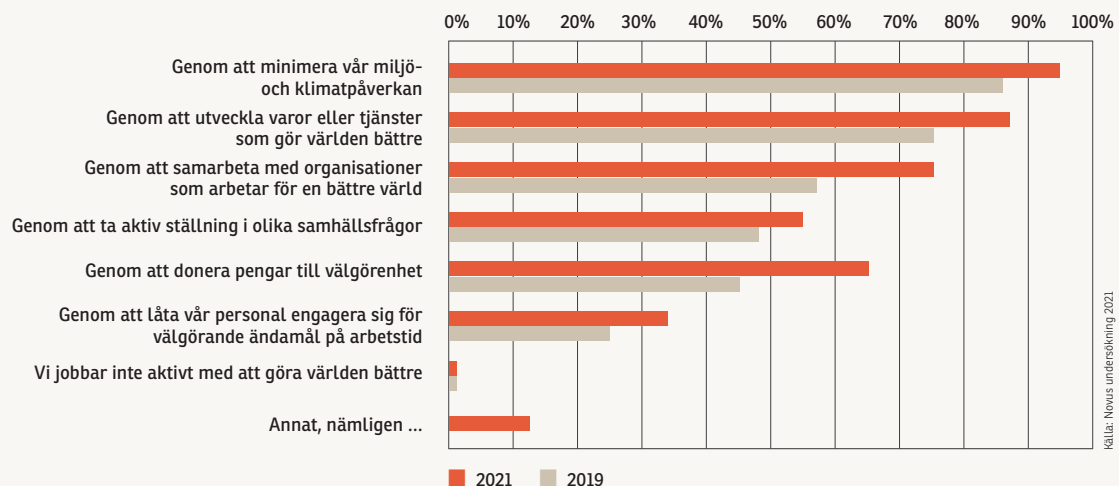
Företagens bidrag och gåvor liksom samarbeten och partnerskap är viktiga för många organisationer, särskilt små och medelstora. Däremot är det svårt att få en helhetsbild av näringslivets stöd till civilsamhället eftersom det kan se ut på många olika sätt. 8 av 10 medlemsorganisationer i Giva Sverige uppger att de finansierar sin verksamhet med gåvor och bidrag samt samarbeten med företag. Statistik från IRM visar att idrotten tar den största delen av sponsringskakan, närmare 70%, medan sociala frågor får drygt 20% och kulturen 10%.

Corona-pandemin innebar en nedgång i intäkter från näringslivet för många ideella organisationer samtidigt som andra såg ett tydligt ökat engagemang. Det återstår att se om neddragningarna kvarstår eller om företagens fokus på hållbarhetsfrågor får genomslag i stöd och engagemang för civilsamhället.

Uppdelningen av intäkter från företag 2020 (mkr)

På vilket eller vilka av följande sätt, om något, anser du att ditt företag bidrar till att göra världen lite bättre?

Medborgaren

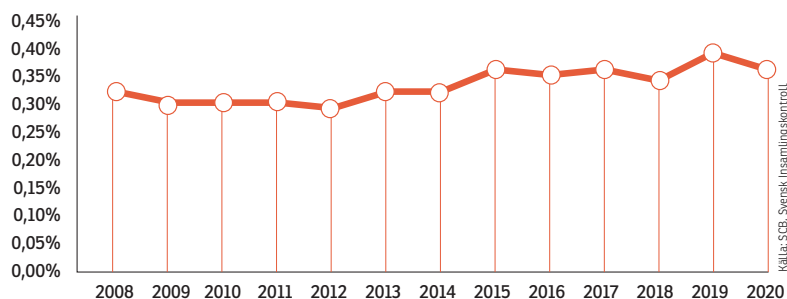
Medborgarna står för huvuddelen av civilsamhällets intäkter, närmare 57%. Den största andelen utgörs av intäkter från försäljning, följt av medlemsavgifter och gåvor.

Corona-pandemin påverkade inte svenskarnas totala givande negativt snarare tvärtom, även om organisationer har sett olika utveckling under 2020. Till skillnad från Svensk Insamlingskontroll visar Giva Sveriges statistik på ett ökat givande från allmänheten och enligt allmänhetens självskattning har mediangåvan per halvår ökat från 600 kr till 750 kr. Det är möjligt att skattereduktionen för gåvor har haft en positiv inverkan här.

Allmänhetens givande som andel av disponibel inkomst liksom glassindex visar på en stadigt uppåtgående trend sedan 2011, vilket möjligen sammanfaller med en ökad professionalisering av ideella organisationer.

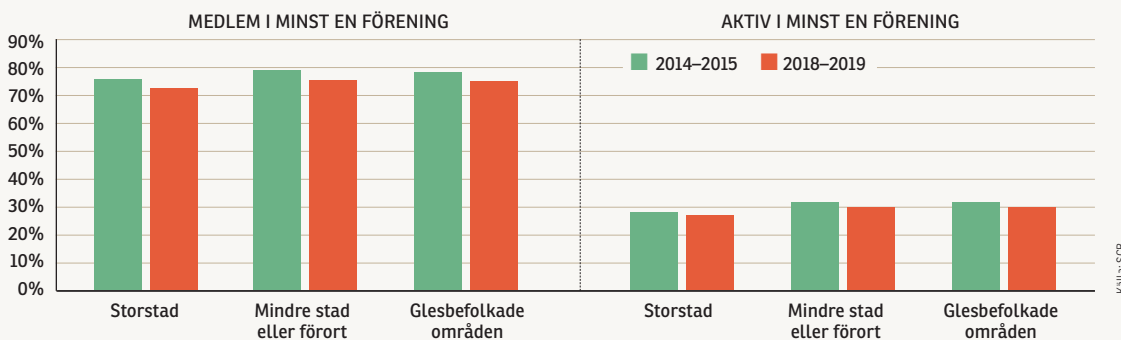
Medborgarens engagemang i civilsamhället är stabilt oavsett om man räknar medlemskap eller att vara aktiv i en förening. Människor i glesbygd och mindre städer är relativt sett mer engagerade än de som bor i storstäder. Tilltron till att det egna engagemanget kan bidra till att lösa samhällsutmaningar har ökat, vilket möjligen kan vara en effekt av corona-pandemin, där varje persons insatser kan upplevas bidra till effekter på samhälls nivå.

Allmänhetens gåvor som andel av disponibel inkomst

25%
är allmänhetens givande som andel av inköp av glass och sötsaker

Engagemang i föreningar

Jag tror att jag genom mitt egna engagemang kan bidra till att lösa samhällsutmaningar

